

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΣΤΗΝ ΗΜΕΡΙΔΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ 6-5-90
ΣΤΗΝ ΣΙΝΔΟ

Στην πόλη μας λειτουργούν περίπου 3.193 επιχειρήσεις που απασχολούν 112.000 εργαζόμενους. Είναι γνωστό ότι στην Βιομηχανική Περιοχή Σινδου είναι συγκεντρωμένες οι μεγαλύτερες και οι πλέον ρυπογόνες βιομηχανίες. Είναι ακόμη γνωστές σ' όλους μας οι κινητοποιήσεις των κατοίκων της γύρω περιοχής ενάντια σε συγκεκριμένες βιομηχανίες που με τα απόβλητα τους έκαναν και κάνουν την ζωή των κατοίκων αφόρητη. Άλλωστε η σύσταση της επιτροπής περιβάλλοντος για την Βιομηχανική Περιοχή καταμαρτυρεί την οξύτητα του προβλήματος. Αντικειμενικό λοιπόν είναι πώς οι βιομηχανίες αυτές (χημικές κυρίως) πέρα από την ρύπανση του εξωτερικού περιβάλλοντος να "προσφέρουν" το ίδιο ή χειρότερο περιβάλλον στους εργαζόμενους που εργάζονται σ' αυτές. Βεβαία δεν έχουμε μόνον τις χημικές βιομηχανίες στην περιοχή αλλά και τις κατασκευαστικές που αυτές ναι μεν δεν ρυπαίνουν το περιβάλλον (στον βαθμό τουλάχιστον των χημικών βιομηχανιών) αλλά τα εργατικά ατυχήματα είναι συχνό φαινόμενο και σ' αυτές τις βιομηχανίες.

Τα συνήθη προβλήματα που συναντά κανείς στους χώρους δουλειάς είναι ο αυξημένος θόρυβος, κακός φωτισμός, σκόνη, καπνούς, υδρατμούς, ζέστες το καλοκαίρι κρύο το χειμώνα, ελλειψη κοινοχρήστων χώρων (τουαλέτες - μπάνια - αποδυτήρια - τραπεζαρίες) ή κοινόχρηστοι χώροι κακοσυντηρημένοι και ακάθαρτοι. Οφείλουμε όμως να τονίσουμε ότι η κατάσταση δεν είναι η ίδια σ' όλες τις επιχειρήσεις. Υπάρχουν επιχειρήσεις κύρια πολυεθνικές στις οποίες έχουν γίνει σημαντικά βήματα στον τομέα της υγιεινής και της ασφάλειας των εργαζομένων. Όπως υπάρχουν και άλλες βιομηχανίες που παραβιάζονται κατάφορα ακόμα και οι στοιχειώδεις κανονισμοί για την προστασία των εργαζομένων από τους βλαπτικούς παραγοντες του εργοστασιακού χώρου. Για την πρώτη κατηγορία των επιχειρήσεων (αν μπορούμε να τις χαρακτηρίσουμε έτσι) σημαντικό ρόλο έπαιξαν 2 παραγοντες: α) η οικονομική άνεση λόγω των τεραστιων κερδών αυτών των επιχειρήσεων που τις επιτρέπει να κάνουν κάποιες βελτιώσεις επιφανειακού εστω χαρακτήρα, και β) η ευαισθητοποίηση των εργαζομένων σ' αυτές σε συνδυασμό

με την σωστή λειτουργία των επιτροπών υγιεινής και την αποτελεσματική παρεμβάση του συνδικαλιστικού κινήματος.

Βέβαια , όπως όλοι γνωρίζουμε η υπάρχουσα Ελληνική Νομοθεσία για την προστασία των εργαζομένων είναι κίνητρο για παραβίαση της από τους εργοδότες και όχι για την εφαρμογή της. Η νομοθεσία που αναφέρεται στην προστασία των εργαζομένων πέραν του ότι είναι ανεπαρκείς είναι και ξεπερασμένη.

Το μόνο σημαντικό βήμα στα τελευταία χρόνια ήταν ο Ν. 1568/85 ο οποίος ναι μεν μπορεί να εισήγαγε νέους θεσμούς στα ζητήματα της Υγιεινής και της Ασφάλειας των εργαζομένων, εφ' όσον όμως δεν συνοδεύτηκε και από την ανάλογη υποδομή δεν μπορούμε να πούμε ότι έπαιξε τον ρόλο για τον οποίο ήταν προορισμένος. Έτσι ενώ κατά τον νόμο αρμόδια για την τήρηση των κανονισμών εργασίας που υπάρχουν είναι η Τεχνική Επιθεώρηση αυτό είναι παρακτικά αδύνατον με την σημερινή της επάνδρωση και υλικοτεχνική υποδομή. Παρά τις φιλότιμες προσπάθειες των Τεχνικ. Επιθεωρητών λόγω των σοβαρών ελλείψεων σε προσωπικό υλικοτεχνική υποδομή και την ανυπαρξία μεταφορικών μέσων η Τεχν. Επιθεώρηση περιορίζεται απλά σε Επιθεωρήσεις και όχι σε έρευνα των βλαπτικών παραγόντων των εργασιακών χώρων. Αν πάρουμε υπ' όψιν μας ^{οτι} αρκετά συχνά οι Τεχν. Επιθεωρητές της Θεσσαλονίκης απασχολούνται και σ' άλλους νομούς της Β. Ελλάδας καταλαβαίνουμε την οξύτητα του προβλήματος.

Η σύσταση των επιτροπών Υγιεινής και Ασφάλειας βοήθησε πραγματικά στην ανάδειξη και επίλυση προβλημάτων . Η πλειοψηφία των εργοστασίων (στην βιομηχανική περιοχή Σινδου τουλάχιστον) έχουν εκλέξει επιτροπές υγιεινής ή συμβουλια εργαζομένων τα μέλη των οποίων συνεργάζονται σε μόνιμη βάση με την Τεχνική Επιθεώρηση, τους τεχνικούς ασφάλειας των εργοστασίων, τους γιατρούς εργασίας , τα σωματεία του χώρου τους και με το Ε.Κ.Θ. στην προσπάθεια τους να βελτιωθούν οι συνθήκες εργασίας του χώρου τους.

Ακόμη επιτροπές Υγιεινής έχουν αναλάβει πρωτοβουλίες και για γενικώτερα ζητήματα περιβάλλοντος, σταθμούς Α. Βοηθειών, Κέντρο Υγείας Ιωνίας κ.λ.π.

Η παρέμβαση τους όμως θα μπορούσε να είναι πιο αποτελεσματική και ουσιαστική αν από τη μεριά της Πολιτείας γίνονταν προσπάθεια για την επιμόρφωση των μελών αυτών των επιτροπών, και αν οι δυνατότητες παρεμβάσεις που τους δινότανε από τον

νόμο ήταν ουσιαστικότερες και δεν περιόριζε το ρόλο των ΕΝΑΕ σε καθαρά συμβουλευτικό.

Όσον αφορά τις επαγγελματικές ασθένειες γεγονός είναι ότι δεν έχουν αναφερθεί περιστατικά επαγγελματικών παθήσεων στους εργαζόμενους της Β.Π.Σινδου. Αυτό όμως δεν λέει τίποτε για μας από την στιγμή που σήμερα δεν υπάρχει καμία υπηρεσία που να ασχολείται με την έρευνα των αιτιών που προκάλεσαν βλάβες στην υγεία των εργαζομένων αναγκάζοντας αυτούς ή να αποχωρήσουν οικειοθελώς από την δουλειά τους, ή να πάρουν σύνταξη από τον ασφαλιστικό τους φορέα (ΙΚΑ) σαν "κοινή νόσο" όπως συνηθίζεται τελευταία. Αντί να γίνεται προσπάθεια περικοπής των συντάξεων αναπηρίας θά επρεπε (αν βεβαία υπήρχε πολιτική βούληση για την προστασία των εργαζομένων) να συγκροτηθεί ειδική υπηρεσία που θα ασχολείται με την έρευνα για τον εντοπισμό των αιτιών που προκάλεσαν την βλάβη στην υγεία των εργαζομένων. Μιά τέτοια έρευνα θα επρεπε να πέρνει υπ' όψιν της όχι μόνον την επαγγελματική δραστηριότητα του εργαζομένου αλλά και τον τόπο διαμονής του και τις συνθήκες διαβίωσης του. Εμείς δεν αντιλέγουμε ότι υπάρχουν επιτήδιοι που εκμεταλλεύονται τις συνταξεις αναπηρίας, σε καμία περίπτωση όμως δεν μπορούμε στο όνομα αυτών των επιτήδιων να στερηθεί η σύνταξη και από αυτούς που πραγματικά την δικαιούνται.

Επίσης ένα σημαντικό ζήτημα που θα πρέπει να αναφερθούμε είναι αυτό των εργατικών ατυχημάτων. Ο τρόπος καταγραφής των εργατικών ατυχημάτων έτσι όπως γίνεται σήμερα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί απαράδεκτος. Δεν υπάρχει ενιαίος τρόπος καταγραφής εργατικών ατυχημάτων μεταξύ του ΙΚΑ και του Υπουργείου Εργασίας και έτσι αλλά στοιχεία μας παρουσιάζει το ΙΚΑ και άλλα το Υπουργείο Εργασίας. Δεν γίνεται ουσιαστική έρευνα των αιτιών πρόκλησης του ατυχήματος (όπου γίνεται αυτή) με αποτέλεσμα να ρίχνεται ένα μεγάλο μέρος της ευθύνης τους ίδιους τους εργαζομένους να μην βγαίνουν τα κατάλληλα συμπεράσματα και να μην πέρνονται έγκαιρα τα ανάλογα μέτρα για την προστασία των εργαζομένων.

Κλείνοντας την σύντομη αυτή αναφορά μας στο πρόβλημα της Υγιεινής και της Ασφάλειας στους χώρους δουλειάς θέλουμε να καταθέσουμε τις προτάσεις μας για την βελτίωση της προστασίας των εργαζομένων από τους βλαπτικούς παράγοντες του εργασιακού περιβάλλοντος. Έτσι κατά την απόψη μας αμεσα θα πρέπει να παρθούν μέτρα :

1) ΣΕ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

- α) Βελτίωση και εκσυγχρονισμό της υπάρχουσας νομοθεσίας συμπεριλαμβανομένου και του Ν. 1568/85 για την προστασία των εργαζομένων από βλαπτικούς παράγοντες.
- β) Έκδοση και των υπολοίπων Π Δ για τις ανώτερες οριακές τιμές έκθεσης των εργαζομένων σε βλαπτικούς παράγοντες. Ταυτόχρονα συγκρότηση ειδικής επιστημονικής επιτροπής που θα μελετά και θα αναπροσαρμόζει αυτές τις οριακές τιμές σύμφωνα με τις νέες εξελίξεις της τεχνολογίας και της επιστήμης.
- γ) Ουσιαστικότερες αρμοδιότητες στις επιτροπές υγιεινής και ασφαλείας των εργαζομένων.
- δ) Θέσπιση αυστηρών κυρώσεων στους εργοδότες που αδιαφορούν για την προστασία των εργαζομένων με την ταυτόχρονη αλλαγή του τρόπου εκδίκασης των υποθέσεων που αφορούν την υγιεινή και ασφαλεία της εργασίας μια και η σημερινή διαδικασία είναι εξαιρετικά χρονοβόρος.

2) ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

- α) Η επάνδρωση και ο εξοπλισμός των τεχνικών Επιθεωρήσεων εργασίας είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για τον ουσιαστικό έλεγχο των εργασιακών χώρων. Σήμερα υπάρχουν μονον 12 Τεχν. Επιθεωρητές χωρίς γιατρού εργασίας στην Τεχν. Επιθεώρηση ενώ ο Οργανισμός προβλέπει 34 Τεχν. Επιθεωρητές.
- β) Η ίδρυση του συμβουλευτικού κέντρου υγιεινής και ασφαλείας της εργασίας θα συμβάλει ουσιαστικά στην καταγραφή όλων των βλαπτικών παραγόντων, την εξαγωγή συμπερασμάτων και την διαμορφωση συγκεκριμένων προτάσεων για την βελτίωση των συνθηκών υγιεινής και ασφαλείας στους χώρους δουλειάς. Για τον λόγο αυτό η επισπευση των διαδικασιών λειτουργίας του είναι αναγκαία.
- γ) Ριζική αναμορφωση του Κ.Υ. Ίωνίας ώστε να είναι σε θέση για την αντιμετώπιση κάθε έκτακτου περιστατικού που προέρχεται από τους εργαζομένους στα εργοστάσια της περιοχής.
- δ) Η επαναλειτουργία του σταθμού Α' Βοηθειών της Βιομηχανικής Περιοχής Σινδου σε 24ωρη βάση με την επάνδρωση του με τις απαραίτητες ειδικότητες γιατρών καθώς και του ανάλογου νοσηλευτικού προσωπικού για την αντιμετώπιση των ατυχημάτων. Ταυτόχρονα να ληφθεί μεριμνα για την όσο το δυνατόν γρηγορότερη μεταβαση των τραυματιών σε

νοσοκομείο της Θεσσαλονίκης.

ε) Η ίδρυση τραυματιολογικού κέντρου για την σωματική αποκατάσταση των εργαζομένων που επεσαν θύματα εργατικών ατυχημάτων είναι απαραίτητη. Επίσης είναι απαραίτητη η ίδρυση ενός φορέα που θα μεριμνά για την επαγγελματική αποκατάσταση (επανεκπαίδευση των εργαζομένων που οι σωματικές κυρίως, βλάβες μετά από κάποιο εργατικό ατύχημα δεν τους επιτρέπουν να επανέλθουν στην προηγούμενη δουλειά τους.

στ) Είναι απαραίτητο να δημιουργηθούν στα νοσοκομεία της Θεσσαλονίκης κλινικές που θα ασχολούνται με την αποκατάσταση της υγείας των εργαζομένων που έχουν προβληθεί από επαγγελματική ασθένεια.

η) Θεωρούμε απαραίτητο να μην υπάρχει σήμερα σ' όλη την Β. Ελλάδα εγκατασταμένο Κέντρο.

3) ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

α) Θα πρέπει να καθιερωθεί με ευθύνη του Υπουργείου Εργασίας μονιμό πρόγραμμα εκπαίδευσης πάνω σε θέματα Υγιεινής και Ασφαλείας για τα μέλη των Επιτροπών Υγιεινής των συμβουλίων των εργαζομένων και των Δ.Σ. των συνδικαλιστικών οργανώσεων.

β) Η καθιέρωση ειδικής ενημερωτικής εκπομπής σε μονιμή βάση από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης που θα ασχολείται με ζήτημα προστασίας των εργαζομένων στους χώρους δουλειάς αλλά και με τα περιβαλλοντολογικά προβλήματα είναι νομιζούμε το ελάχιστο που μπορεί να γίνει στην κατεύθυνση της ενημέρωσης των εργαζομένων.

Τελειώνοντας θέλουμε να τονίσουμε ότι δεν δεχόμαστε την άποψη ορισμένων που έχουν ταχθεί με τα συμφέροντα των εργοδοτών και μας λένε πως η ρύπανση του περιβάλλοντος μέσα και έξω από τον χώρο της εργασίας είναι το μοιραίο αποτέλεσμα της βιομηχανικής ανάπτυξης. Πιστεύουμε ακράδαντα πως η τεχνολογική και επιστημονική ανάπτυξη μπορεί να συμβάλει αποφασιστικά στην βελτίωση των συνθηκών εργασίας.

Το Ε.Κ.Θ. βάζει σε πρώτη προτεραιότητα των διεκδικήσεων του την βελτίωση των συνθηκών εργασίας. Τις προτάσεις μας αυτές τις θέτουμε για συζήτηση και εμπλουτισμό. Με το δεδομένο ότι ο πλειοψηφία των εργαζομένων είναι και κάτοικοι των δήμων και κοινοτήτων που βρίσκονται γύρω από την Βιομηχανική Περιοχή Σίνδου.

Ζητάμε απο την Τοπική Αυτοδιοίκηση να αναλάβει ουσιαστικό ρόλο στην βελτίωση των συνθηκών εργασίας.

Ζητάμε απο τον επιστημονικό κόσμο την αποφασιστική και ουσιαστική συμπαράσταση του στην επεξεργασία και τεκμηρίωση των θέσεων μας.

Εμείς σαν Ε.Κ.Θ, αλλά και όλοι οι εργαζόμενοι πιστευουμε οτι σήμερα υπάρχουν όλες οι δυνατότητες της παραλληλης ανάπτυξης της βιομηχανίας αλλά και της διασφαλισης της υγείας των εργαζομενων και της προστασίας του περιβαλλοντος.

Είναι καιρος επιτελους να απομυθοποιηθούν ορισμενα πραγματά.

Η μέχρι τώρα λογική που ελεγε οτι χρειαζομαστε πρωτα τα εργοστάσια και μετά τους βιολογικούς καθαρισμούς, σημερα δεν έχει βάση.

Αν θελουμε λοιπον να παρακολουθησουμε την εξέλιξη, μπορούμε και επιβαλετε να προσαρμοστούμε και στη πράξη στις συγχρονες ανάγκες και να παψουμε πια να λειτουργουμε με τακτικές του παρελθοντος.

Η κοινωνία πρέπει να κατανοήσει οτι ένας εργατης υγιής είναι οφελιμότερος στη βιομηχανία απο ένα βυρσοδεφειο χωρίς μέτρα προστασίας.

Υποχρεωση λοιπον όλων μας είναι να φροντίσουμε για τη στοιχειωδη προστασία της υγείας μας και του περιβαλλοντος μας, αν θέλουμε να βλέπουμε με αισιοδοξία το αμεσο και απωτερο μελλον.

Κρατος με αρρωστο πληθυσμο δεν έχει ζωή.